

چو دخت نیست، خرج آهسته تر کن

«تاریب محیط زیست و بحران امنیت غذایی»

لستر بروان

حمید سزاوتی

کارآفرین

سرشناسه: براون، لستر راسل . Lester Russell
 عنوان و پدیدآورنده: چودخلت نیست خرج آهسته تر کن . ه خط است و بحران امنیت غذایی
 مشخصات نشر: لستر براون / مترجم حمید طراوتی
 مشخصات ظاهری: تهران، نشر کارآفرین، ۱۳۹۲
 شابک: ۱۷۶ ص.
 ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۹۴۸-۷-۲
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 عنوان اصلی: The Empty Planet, Empty Plates
 یادداشت: The Geopolitics of Food Scarcity
 موضوع: مواد غذایی - تامین
 شناسه افزوده: طراوتی، حمید، ۱۳۳۱-، مترجم
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ج ۹ ب ۴ / ۶ / ۹۰۰۰ HD
 رده بندی دیویی: ۳۳۸ / ۱۹
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۸۷۳۰۵

چونیت نیست، خرج آهسته تر کن
«ریب» مجله زیست و بحران امنیت غذایی

برایستند: ستر پروان

مترجم: حمید طراوت

چاپ اول: شماره ۳

تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه

حروفچینی: سپیده

صفحه آرایی: پاشا دارابی

لیتوگرافی: گرافیک گستر

چاپ متن و صحافی: سپیدار

چاپ جلد: صنوبر

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۹۴۸-۷-۲

همه ی حقوق برای ناشر محفوظ است

کارآفرین

پیشگفتار آقای دکتر کلانتری

همه‌ی دلسوزان کره‌ی زمین و طرفداران محیط زیست در جهان باید سپاسگزاران آقای دکتر لستر براون باشند که با نوشته‌های مستند و روان خود، مردم کره‌ی خاکی را به خطرات ویران‌کننده‌ی غارت منابع پایه‌زیستی به دست درخت‌ها و ساکنان آن به‌خصوص آب‌و‌خاک و پوشش گیاهی آن آشنا و آگاه می‌نماید.

در شرایطی که روز به روز، مردم بر منابع غذایی گران‌تر و سخت‌تر و امنیت غذایی‌شان با سرعت جدی روبه‌روست منابع طبیعی تولید غذا نیز با کمیت و کیفیت نازل‌تر و فشارهای بیش‌تر مواجه است و در این میان انسان‌ها رقیب جدیدی برای منابع طبیعی خود در سال‌های اخیر پیدا کرده‌اند به نام اتومبیل که بخشی از غارت‌ها را می‌بلعد که این تجاوز متأسفانه روز به روز شدیدتر نیز می‌شود به طوری که رشد سالانه‌ی مصرف غلات به علت این رقابت در ده سال گذشته دو برابر شده است و این در شرایطی است که روز به روز در جهان چاه‌های بیش‌تری خشک شده و آب‌ها و خاک‌های آن شورتر گردیده و گرمای روزافزون زمین به خطر افتادن بیش‌تر تولیدات کشاورزی شده است.

همزمان تداوم تمدن کهن پارسیان نیز در سرزمین ایران به علت سیاست‌های نادرست و سوءاستفاده ساکنان آن از منابع آب شیرین کشور به شدت در معرض تهدید است و اگر روند بهره‌برداری یک دهه‌ی

گذشته از منابع آبی کشور در سه دهه‌ی آتی نیز ادامه یابد، شاید قوم آریایی نیز به سرنوشت اقوام مایا و سومر مبتلا گردیده و از تاریخ محو شود. لذا هیچ چاره‌ای نیست که برای نجات سرزمین و تمدن چندین هزار ساله‌ی پارسی بدون هیچ‌گونه درنگی و به هر قیمتی سیاست‌های درست توسعه‌ی پایدار سرزمین به‌خصوص در بخش بهره‌برداری از منابع آبی کشور اجرایی شود تا از ویرانی و نابودی تاریخ و تمدن چندین هزار ساله‌ی سرزمین کهن ایران و قوم آریایی جلوگیری شود.

دهه‌ی اخیر از سری خود و تشکل خانه‌ی کشاورز ایران بار دیگر از پروفیسور لستر براون به خاطر تألیف کتاب باارزش سیاره‌ی پر و بشقاب‌های خالی تشکر می‌نمایم و امیدواریم است ارجمند جناب آقای دکتر حمید طراوتی به خاطر ترجمه‌ی روان و دقیق کتاب‌های دکتر براون از جمله این کتاب و از جناب آقای دکتر غلامحسین هادی‌زاده‌ی ریسی، عضو گرانقدر شورای مرکزی خانه‌ی کشاورز به خاطر حمایت‌های همه‌جانبه و بی‌دریغشان در انتشار این آثار سپاسگزار می‌نمایم.

دکتر عیسی کلانتری

دکتر کلانتری خانه کشاورز

مقدمه‌ی مترجم

در زمانی که هر روز اخبار ناگواری از گوشه و کنار جهان به گوش می‌رسد، جنگ خانمانسوز در سوریه، کشتار و بمب‌گذاری در عراق، فقر و محرومیت در بخش بزرگی از افریقا و بی‌ثباتی اوضاع افغانستان اخبار دردناکی است که هر روز می‌شنویم. اما این همه داستان نیست. در پکن، پایتخت کشوری که شتابان اقتصادی‌اش جهان را حیرت‌زده کرده، مردم از شدت آلودگی هوا نمی‌توانند نفس بکشند. در فیلیپین توفان یولاندا ۶۰۰۰ نفر را می‌کشد و ۶ میلیون نفر را بی‌خانمان می‌کند. امواج اقیانوس با شدت بی‌سرو و ساموت ویرانه‌های مردم می‌کوبد، گویی می‌خواهد به آنها بگوید که دیگر تا به اندازه به قلمرو من دست درازی نکنید. در ایران دریاچه ارومیه خشک می‌شود و طبیعت منطقه و خاطرات مردم را در هم می‌کوبد. در آسیای میانه در چارمن (خوارزم) بخش بزرگی از مساحت خود را از دست می‌دهد و خشک می‌شود و شیلات آن کاملاً از میان می‌رود. در امریکا توفان کاترینا ۲۰۰ میلیون دلار خسارت بر جای می‌گذارد. و غیره و غیره و غیره. جنگ، رشد جمعیت و افزایش مصرف مردم، محیط زیست جهان را به انحطاط کشانده است. آیا عاقبت کار چه خواهد شد. تغییراتی با این شدت نمی‌تواند تا ابد ادامه یابد. در یک نقطه می‌یا از یک نقطه به بعد بحران آغاز خواهد شد. اما برآیند همه این تغییرات مخرب چیست؟

لستر براون، متفکر و تحلیلگر بزرگ مسایل زیست محیطی جهان، کمبود غذا را برآیند نهایی همه روندهای مخرب محیط زیست می‌داند. در کتاب حاضر او بر این نکته پای می‌فشارد که اگر تغییر معناداری در اقتصاد جهان صورت نگیرد، این روندها به‌زودی تمدن را، به صورتی که ما می‌شناسیم، نابود خواهند کرد. براون معتقد است که نابودی جنگل‌ها، فرسایش خاک، سقوط شیلات، گرم شدن کره زمین و افزایش دما، آلودگی هوا، سقوط سفره‌های آب زیرزمینی، خشکسالی و کمیود آب غیره همه به خودی خود مصیبت‌های بزرگی هستند اما برآیند همه آنها کمبود غذاست. کمبود غذا اولین و مهم‌ترین مسئله‌ای است که نظم جهانی را متلاطم خواهد کرد. کمبود غذا و گسترش گرسنگی به هرج و مرج رساندن در کشورهای مختلف خواهد انجامید و در نهایت عواقب آن دامن همه کشورها را خواهد گرفت. او می‌گوید که در سال‌های اخیر قیمت غذا به شدت افزایش یافته و گاه دو برابر شده و در عین حال تولید غله‌ی جهان به شدت کاهش یافته و در سال ۲۰۰۷ روز مصرف یافته است. ذخایر غله‌ی جهان که یک دهه پیش معادل ۱۰۷ روز مصرف جهان بود اکنون به ۷۴ روز سقوط کرده و این به نظر امنیت غذایی بسیار خطرناک است. با آب و هوای بی‌ثبات کنونی کسب امنیت غذایی تا سال بعد وضع تولید چگونه خواهد بود. یک سال که تمام دیگر ممکن است قیمت غلات را باز هم دو برابر کند و کشورهای صدمه‌کننده را وادارد تا از صادرات خود بکاهند مبادا که قیمت بازار به خلیج فارس افزایش یابد. این وضعیت، ژئوپولیتیک امنیت غذایی را تغییر داده است. مداخله از کشورهای ثروتمند فاقد غله، مانند کره جنوبی، عربستان و مراکش و متحده عربی برای کسب امنیت غذایی به خرید یا اجاره زمین در کشورهای دیگر روی آورده‌اند. آنها زمین‌های کشاورزی کشورهایی را خریداری می‌کنند که خود غرق در گرسنگی‌اند. عده‌ای از کشورهای

صادرکننده مواد غذایی مانند روسیه و ویتنام نیز از صادرات محصول خود، یعنی گندم و برنج خودداری می‌کنند. براون با بررسی دقیق عوامل مؤثر بر تولید مواد غذایی و افزایش مصرف آن، وضعیت امنیت غذایی را تحلیل می‌کند و راه‌های برون رفت از وضع خطرناک کنونی را ارائه می‌دهد. او متفکری خوشبین است و هر چند بر وخامت اوضاع محیط زیست جهان تأکید بسیار دارد، معتقد است که اگر با سرعت زمان جنگ سیچ شویم خواهیم توانست از شرایط بحرانی کنونی خارج شویم. امیدوارم ترجمه این کتاب گامی، هر چند کوچک، برای برون رفت از این بحران باشد.

از جناب آقای دکتر بسی کلانتری، دبیر کل محترم خانه‌ی کشاورز، که لطف بزرگی کردند و مقدمه‌ای بر کتاب نوشتند بسیار ممنونم و از دوست مدبرم آقای دکتر داد زاده که موجبات چاپ این کتاب را با شور و شوقی بی‌بدیل فراهم کردند و جناب آقای احمد بلندنظر که همواره مشوق نشر آثار زیست محیطی بوده‌اند بی‌نهایت سپاسگزارم.

حمید طراوتی